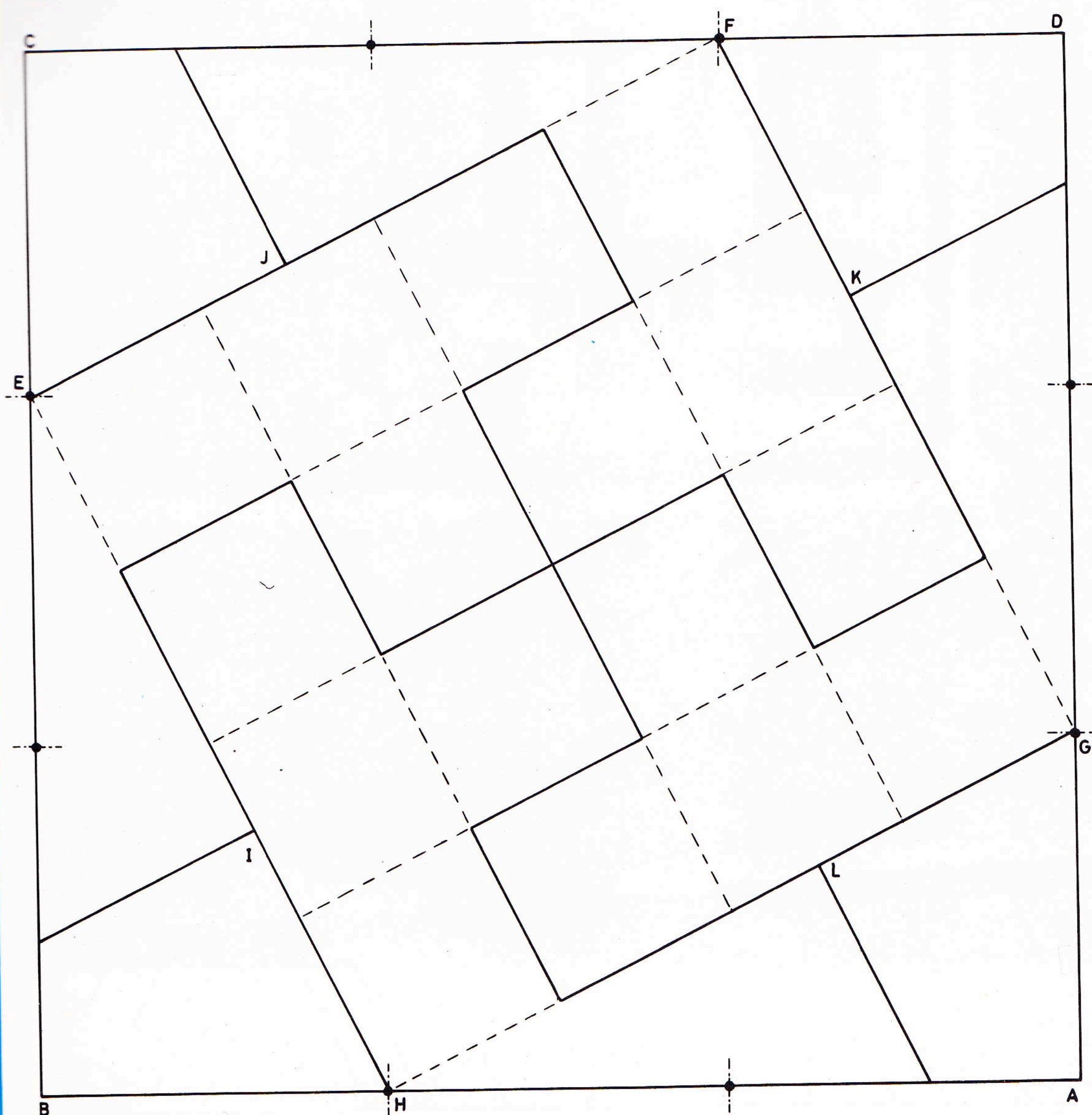
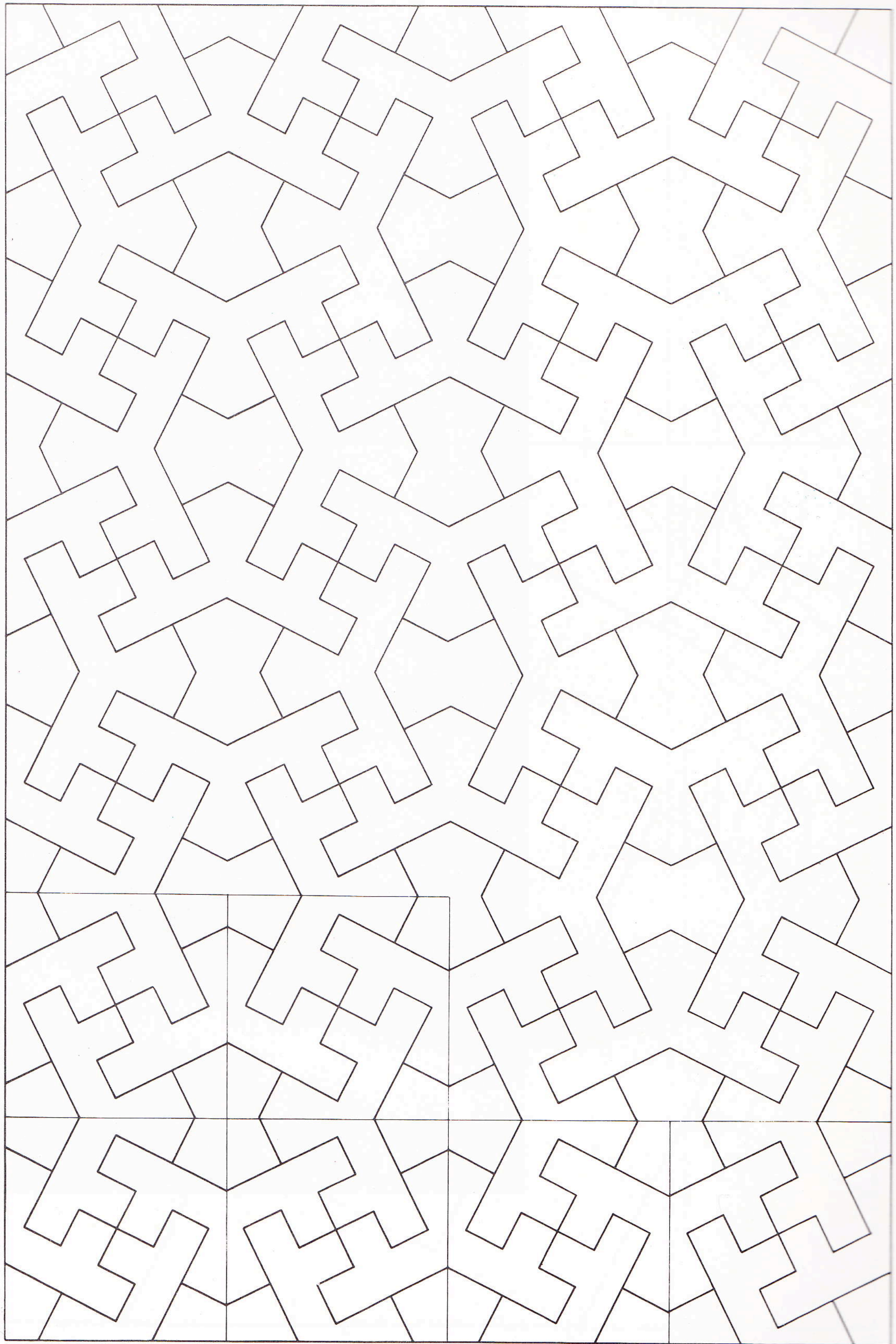

یزد: مسجد جامع

۵۴
طبل و پیلی حاشیه

اضلاع مـربـع ABCD را به سه قسمت مساوی تقسیم می‌کنیم. آنگـاه، مطابق شکل، از E به F، از F به G، از G به H و از H بـه E وصل می‌کنیم تا مربع EFGH به‌دست آید. اضلاع مربع حاصل را به زمینه‌ی شطرنجی ۴×۴ تبدیل می‌نماییم. سپس از نقاط J، K، L و I (اوساط تقسیمات دوم هریك از اضلاع مربع EFGH) عمودهـایی از اضلاع مربع EFGH اخراج مـی‌کنیم تا اضـلاع مربـع ABCD را قطـع کنند. بقیـه‌ی خطوط را مطابق شکل، پررنگ می‌سازیم. شکل کامل می‌گردد، و می‌توان آنرا به‌روش قرینه‌ی محوری گسترش داد.

ری: سقاخانه‌ی صحن
حضرت عبدالعظیم ◀

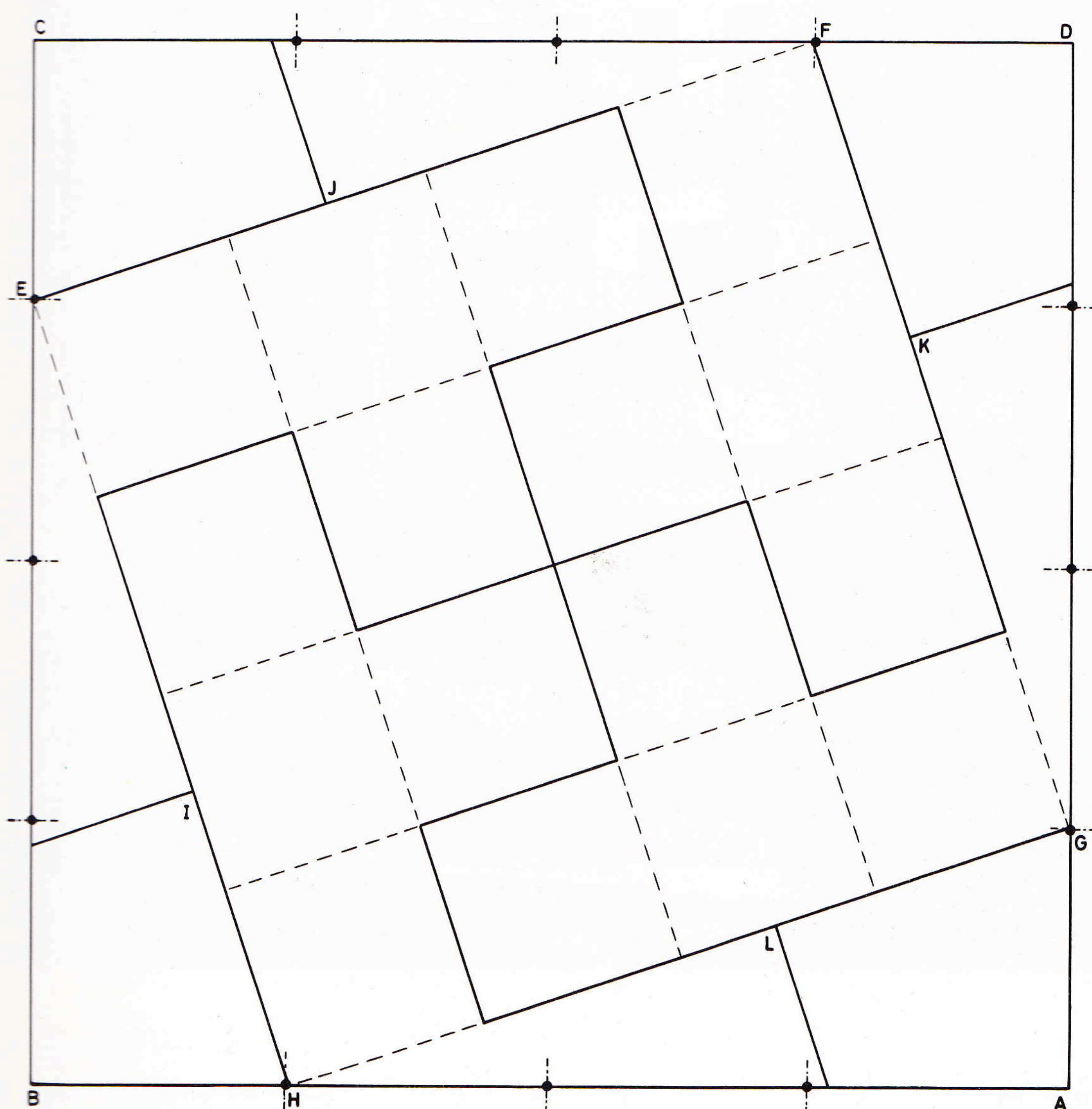

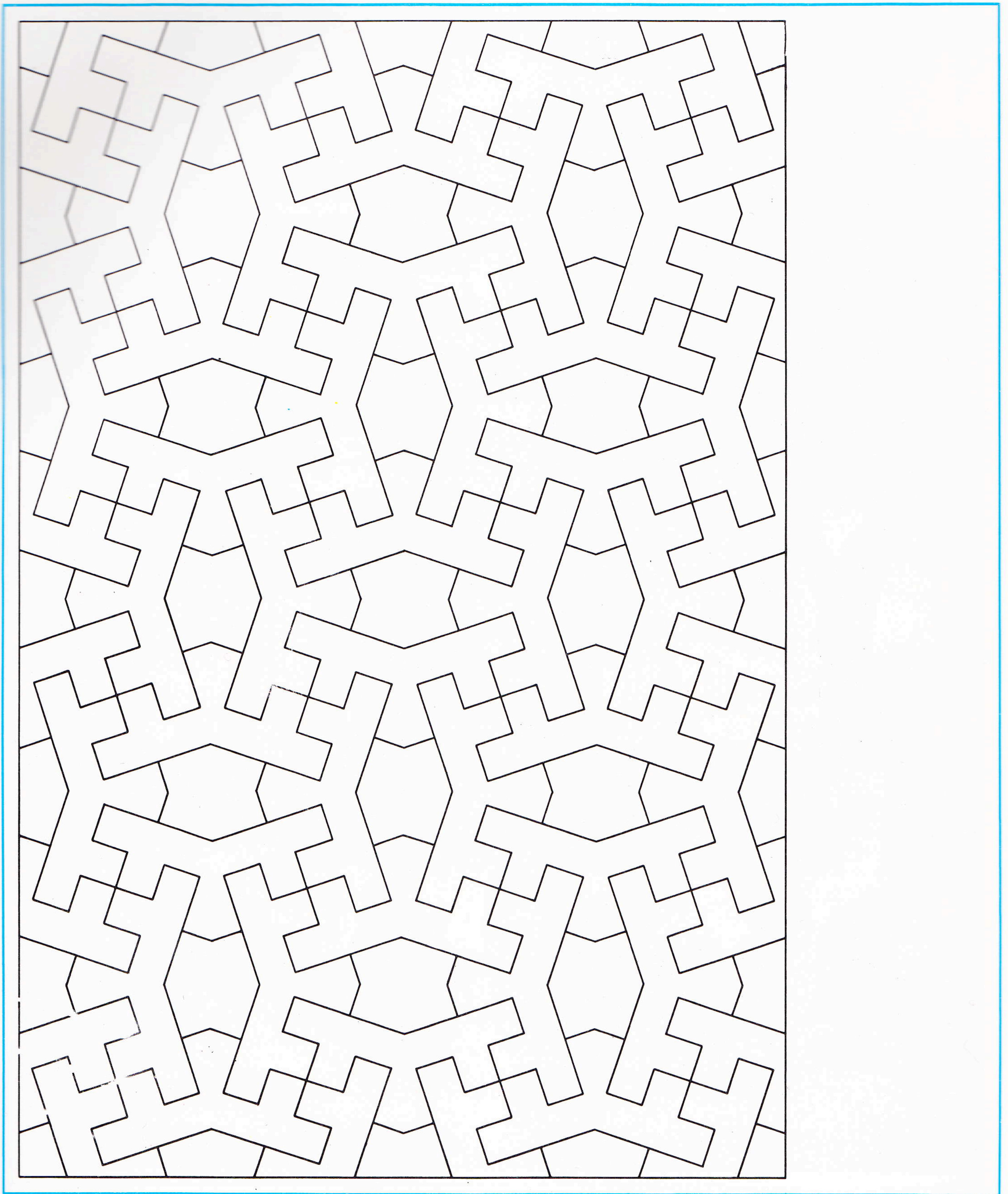
اصفهان: مدرسه‌ی چهار باغ

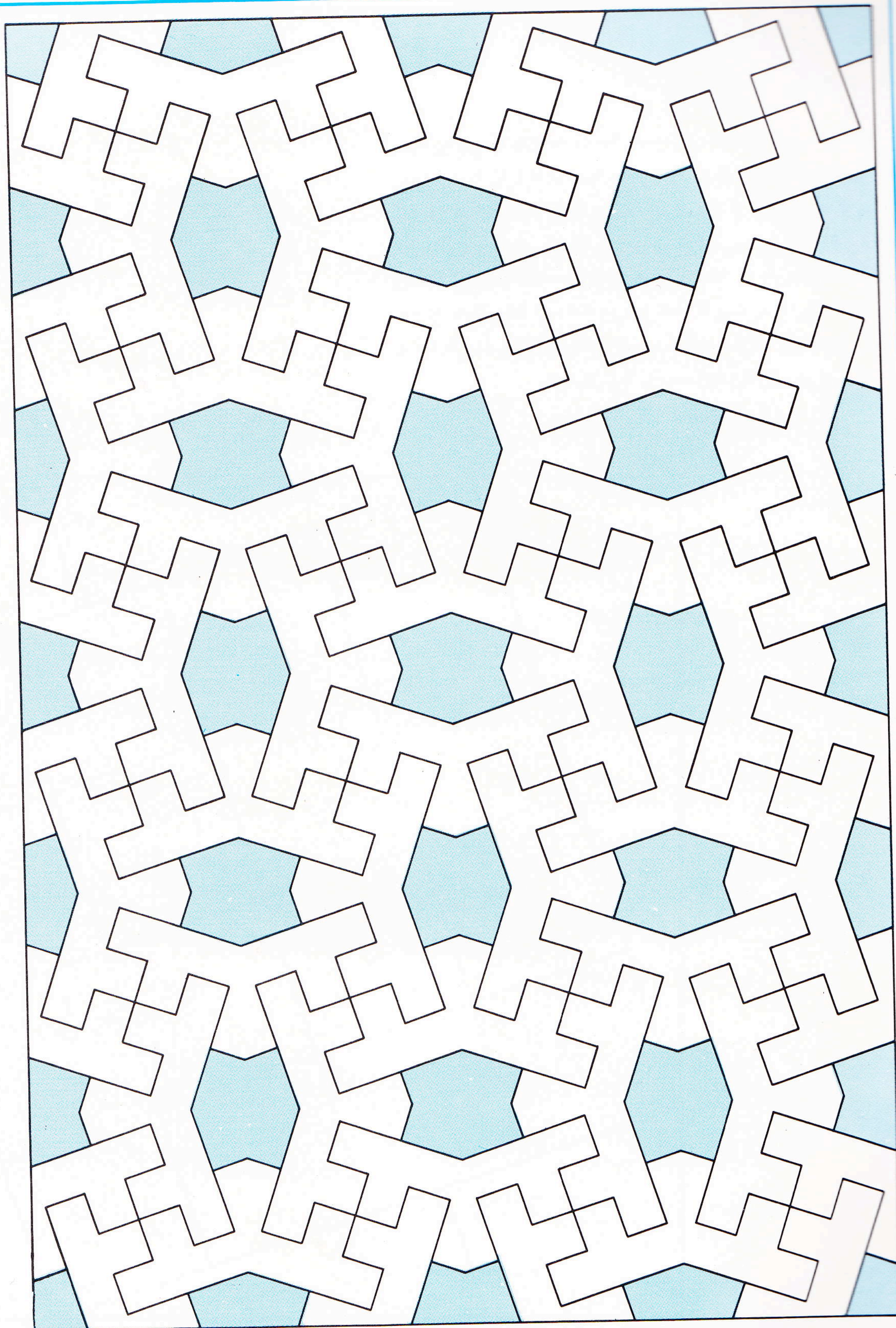
۵۵

طبل و پیلی توسری خورده

اضلاع مربع ABCD را به‌چهار قسمت مساوی تقسیم می‌کنیم. آنگاه، مطابق شکل، از E به F، از F به G، از G به H و از H به E وصل می‌کنیم تا مربع EFGH به دست آید. اضلاع مربع حاصل را به زمینه‌ی شطرنجی ۴×۴ تبدیل می‌نماییم. سپس از نقاط J، K، L و I (اوساط تقسیمات دوم هریك از اضلاع مربع EFGH) عمودهایی از اضلاع مربع EFGH اخراج می‌کنیم تا اضلاع مربع ABCD را قطع کنند. بقیه‌ی خطوط را مطابق شکل، پررنگ می‌سازیم. شکل کامل می‌گردد، و می‌توان آنرا به‌روش قرینه‌ی محوری گسترش داد.

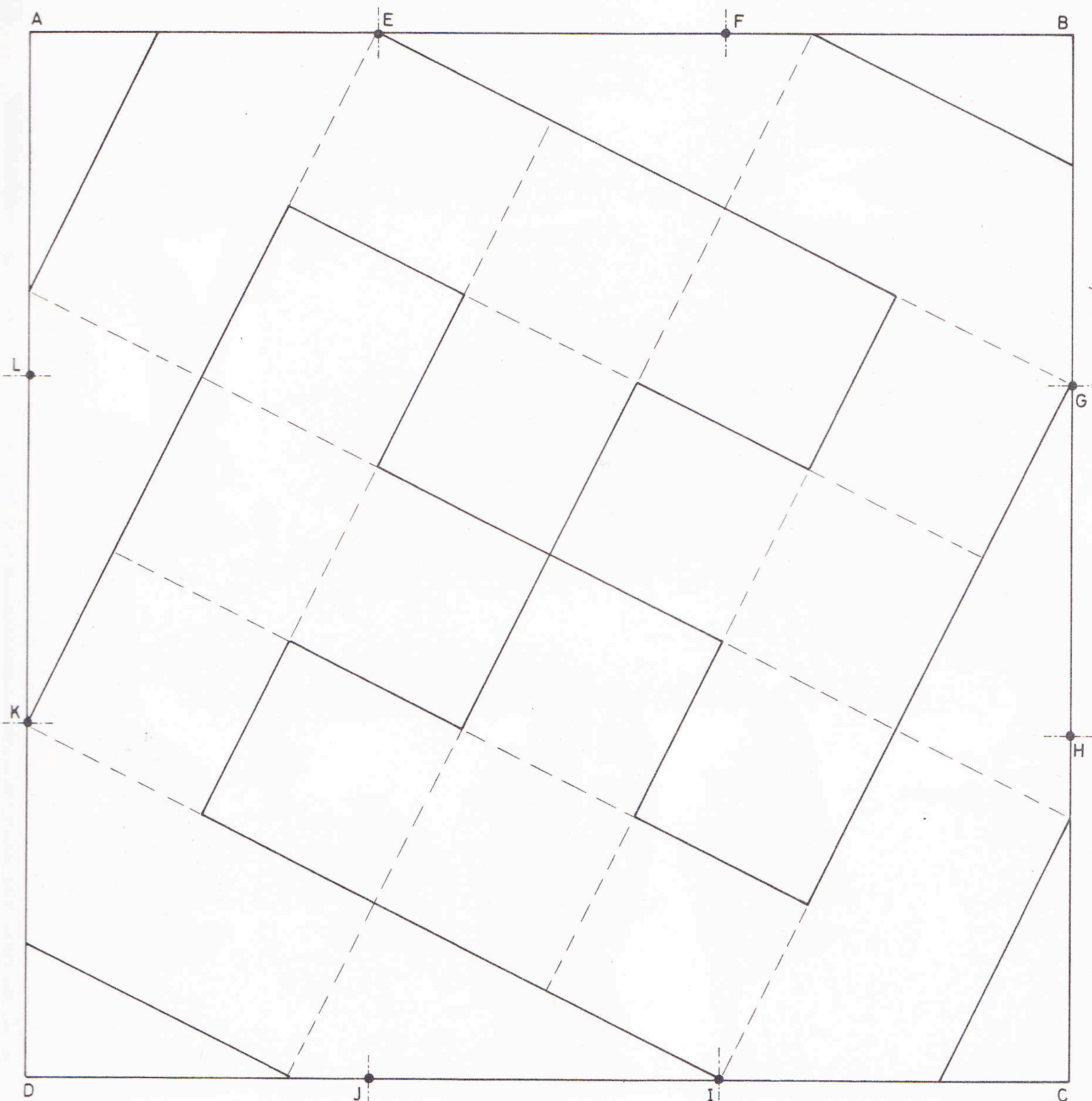

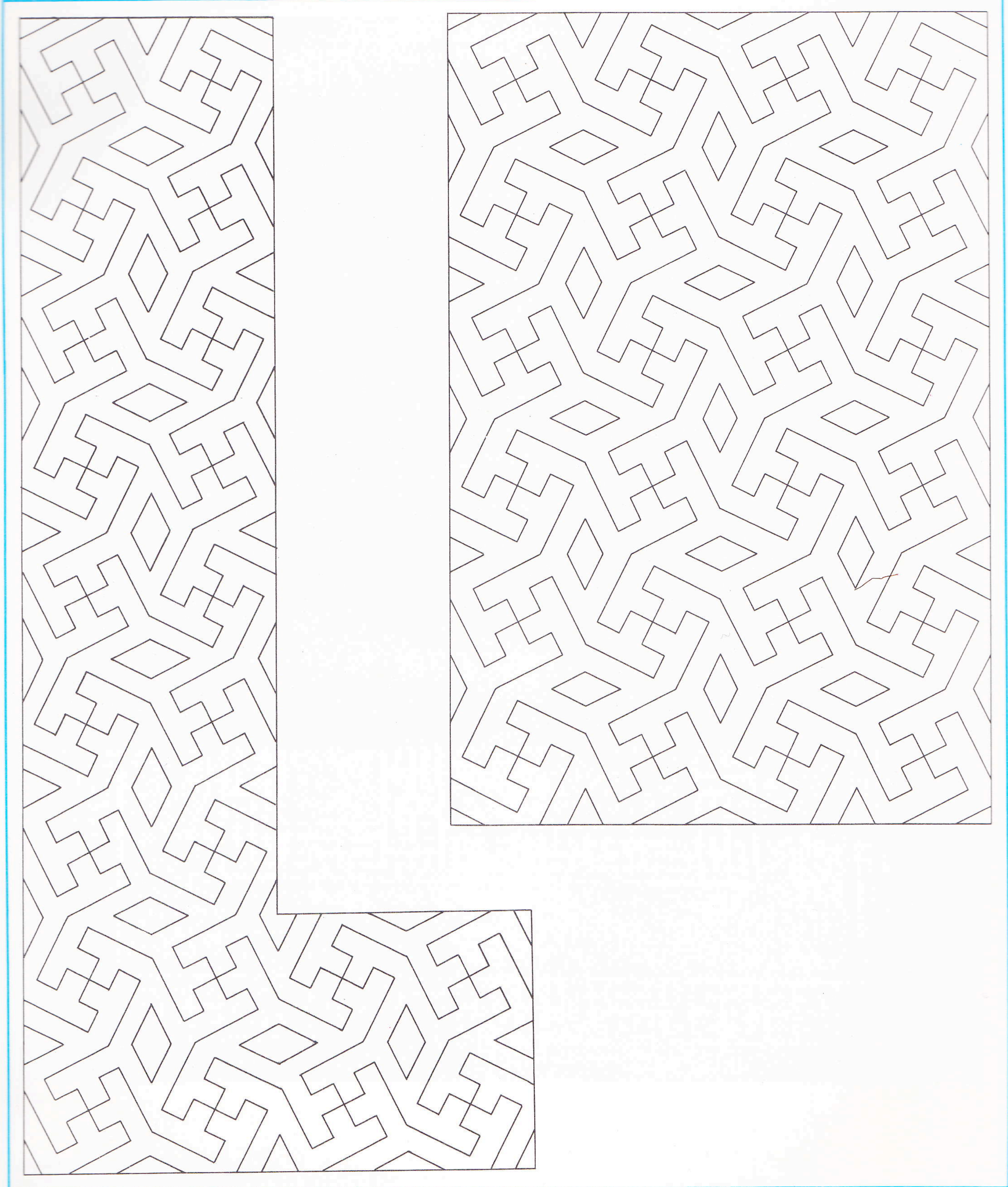

۵۶
لوز و پیلی

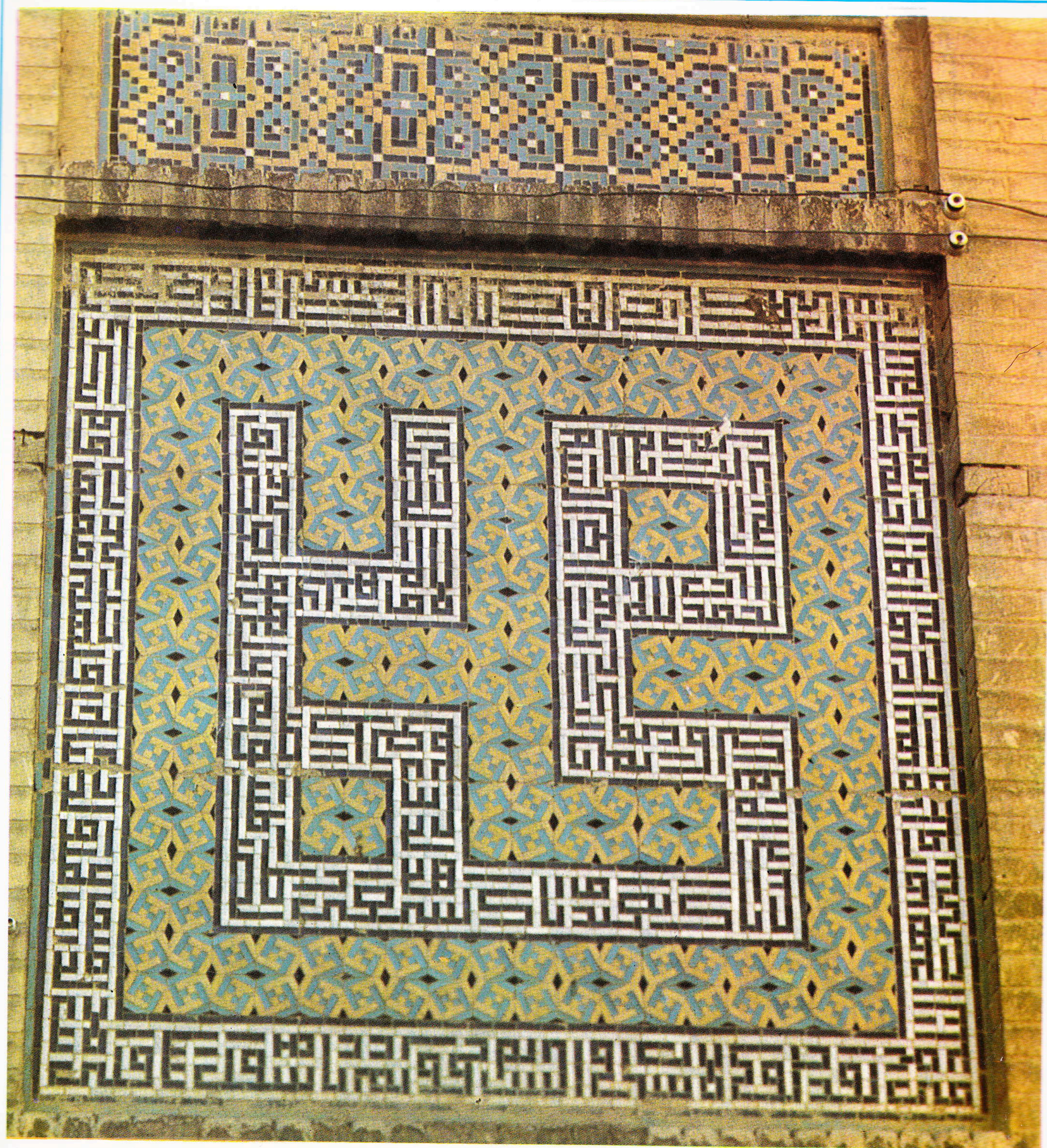
اضلاع مربع ABCD را به‌سه قسمت مساوی تقسیم می‌کنیم. آنگاه از E به G، از G به I، از I به K و از K به E وصل می‌نماییم تامربع EGIK به‌دست آید. اضلاع این مربع را بـه‌چهار قسمت مساوی تقسیم کرده، آنرا به‌زمینه‌ی شطرنجی تبدیل می‌نماییم و، مطابـق شکـل، خطوط را پررنگ می‌کنیم. سپس به‌اندازه‌ی یك واحد از تقسیمات مربع EGIK خطوطی به‌موازات اضلاع همین مربع رسم می‌کنیم. شکل کامل می‌گردد و می‌توان آنرا به‌روش قرینه‌ی محوری گسترش داد.

اصفهان: مسجد علیقلی آقا

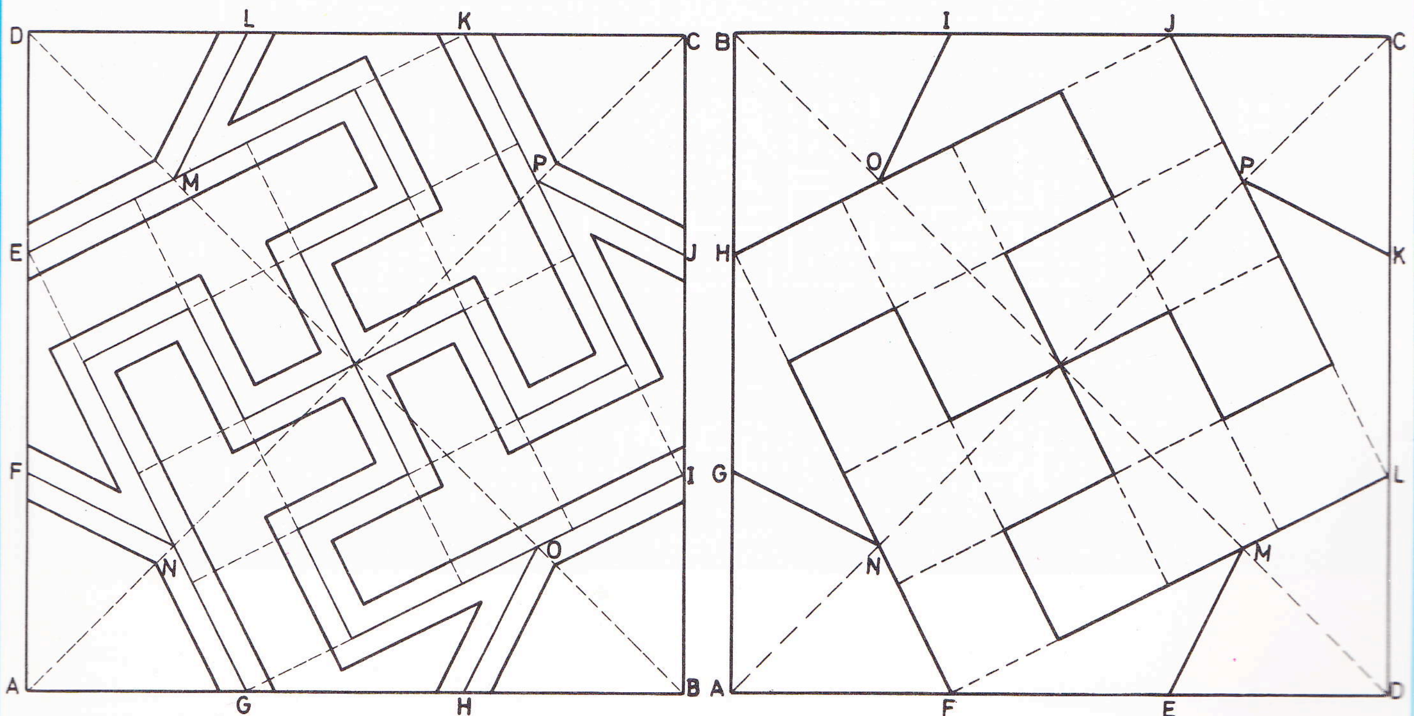

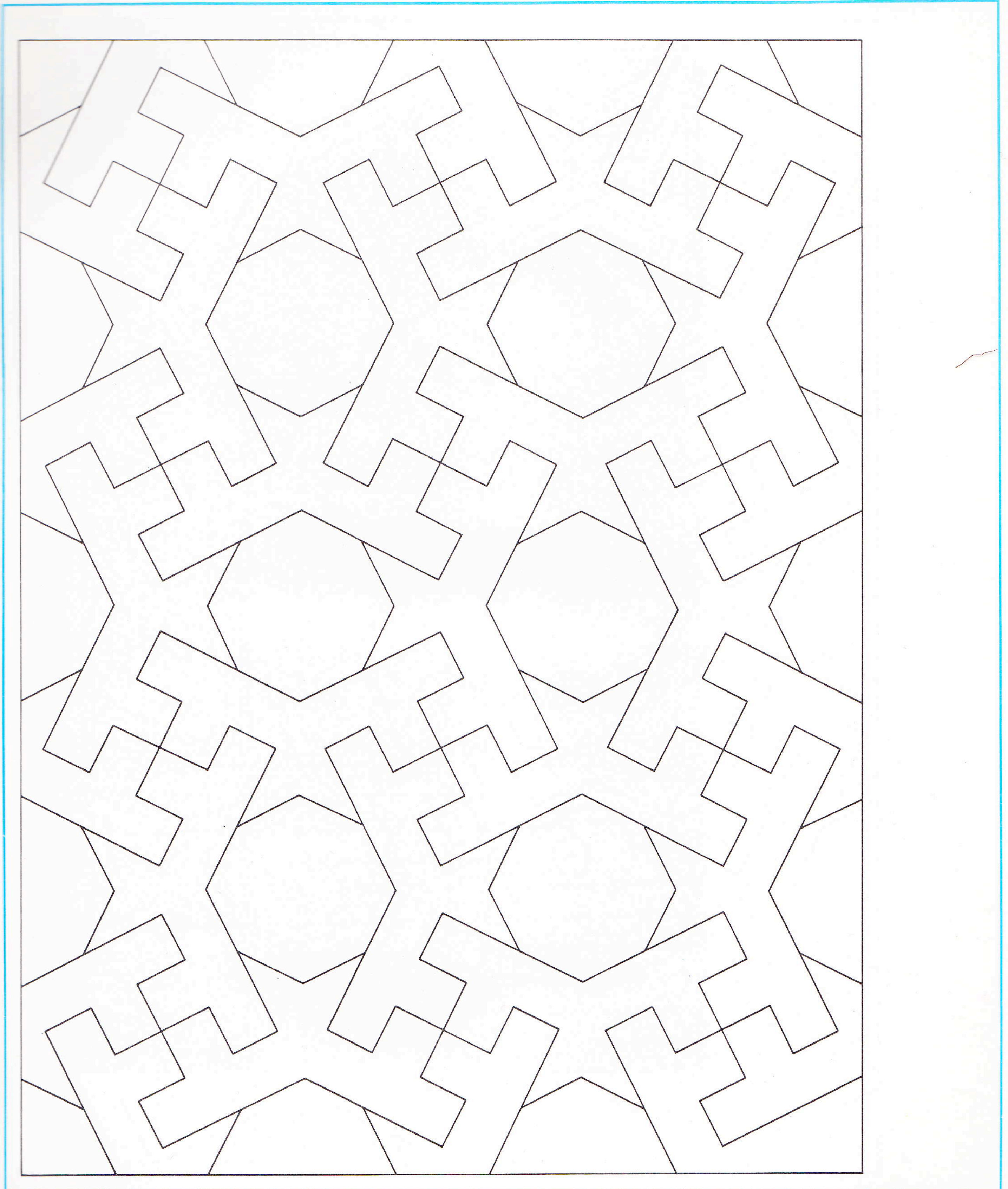
اصفهان: مدرسه‌ی نیم‌آورد

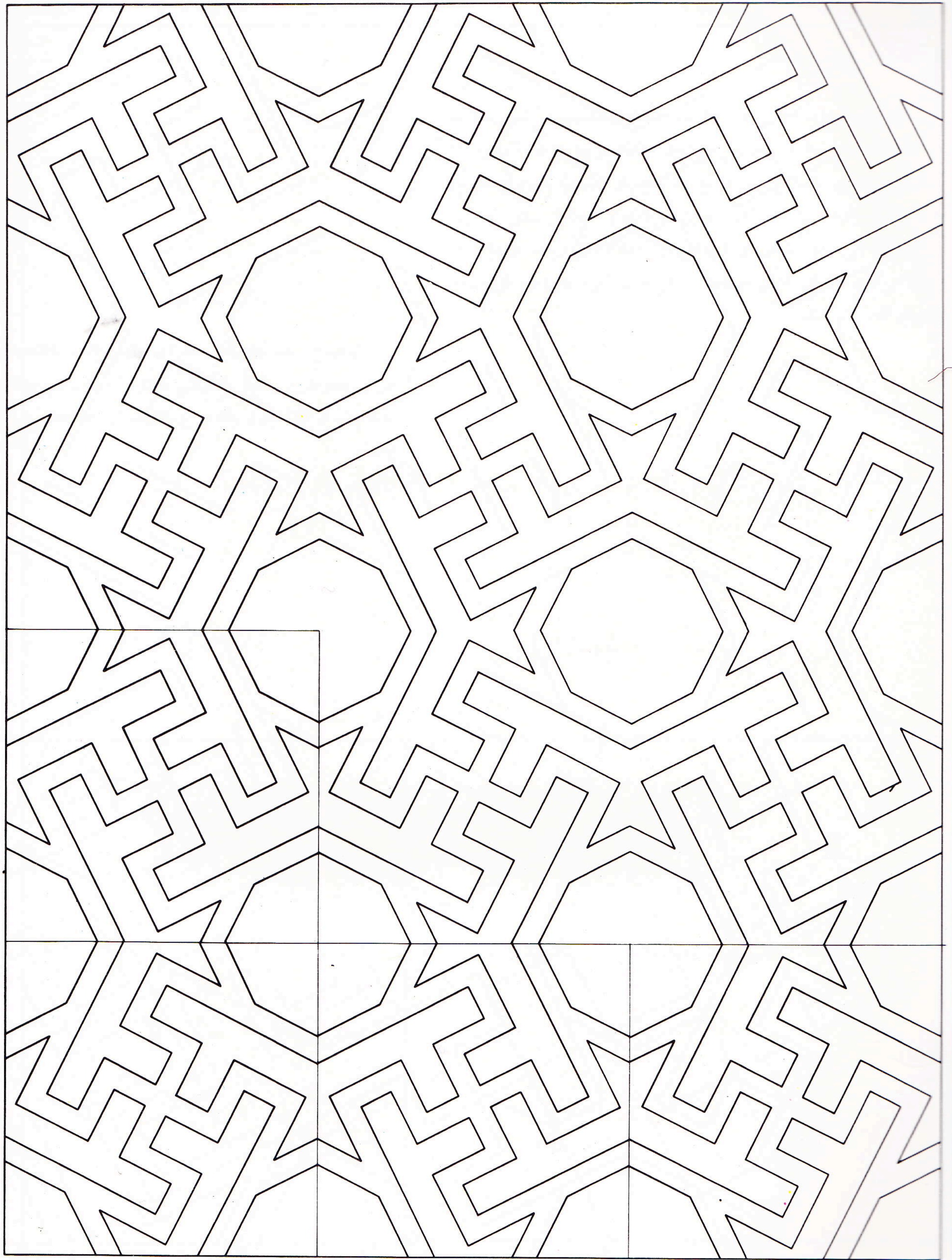
۵۷
هشت و پیلی

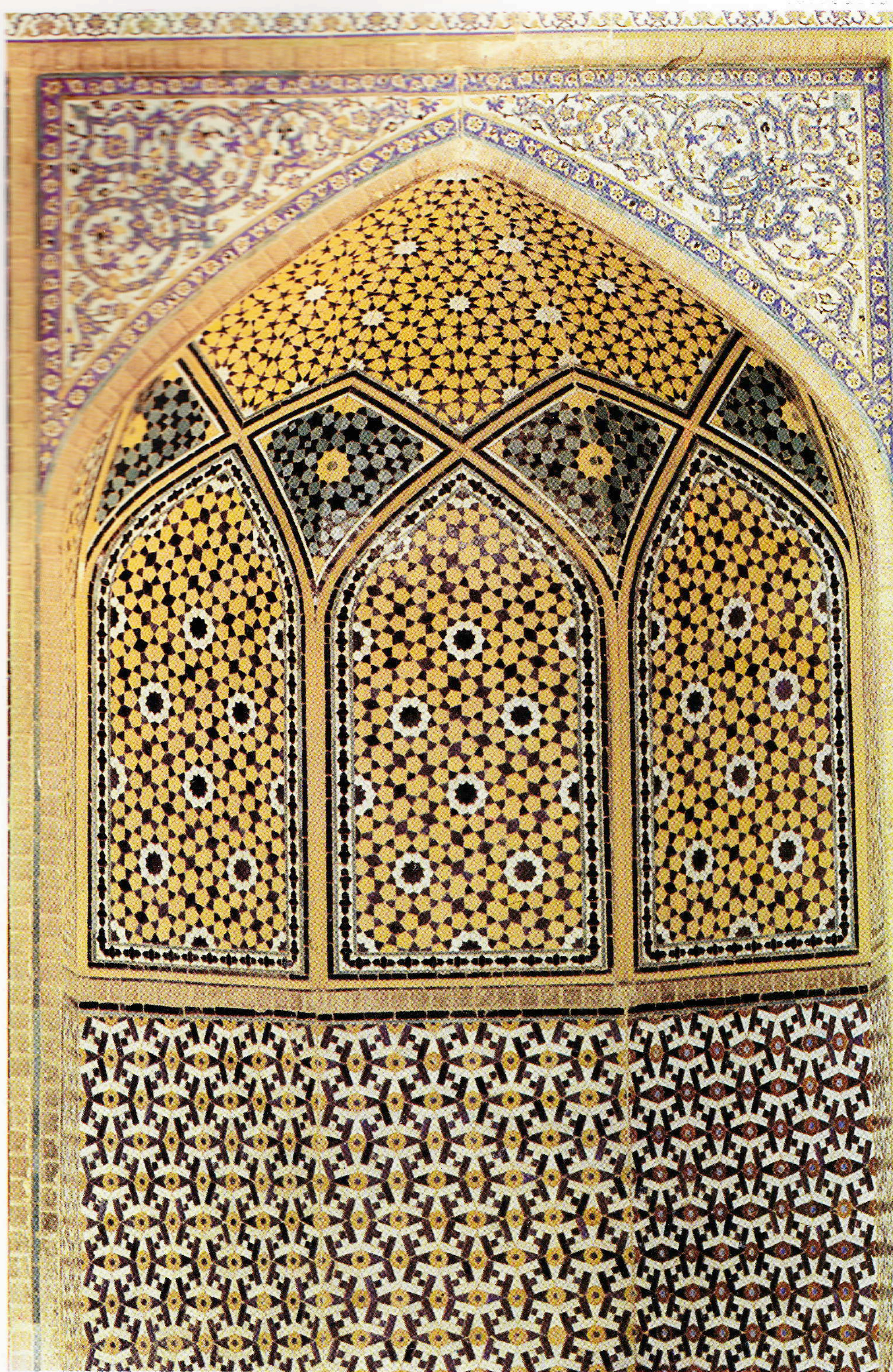
اضلاع مربع ABCD را به‌سه قسمت مساوی تقسیم می‌کنیم. نقاط E، F، G، H، I، J، K و L حاصل می‌شود. آنگاه مربع FHJL را درون آن تشکیل می‌دهیم. اضلاع این مربع را به‌چهار قسمت مساوی تقسیم کرده، آنرا به‌زمینه‌ی شطرنجی تبدیل می‌کنیم و، مطابق شکل، خطوط را پررنگ می‌کنیم. سپس از E به‌M، از G به‌N، از I به O و از K به‌P وصل می‌کنیم. شکل کامل می‌شود و می‌توان آنرا به‌روش قرینه‌ی محوری گسترش داد.

توضیح: چنانچه نقش دارای حمیل باشد به‌فاصله‌ی برابر از دو طرف خطوط پررنگ خطوطی موازی آنها رسم می‌کنیم. این فاصله بهترست از ثلث طول یك مربع کوچك از تقسیمات مربع FHJL کوچکتر باشد.

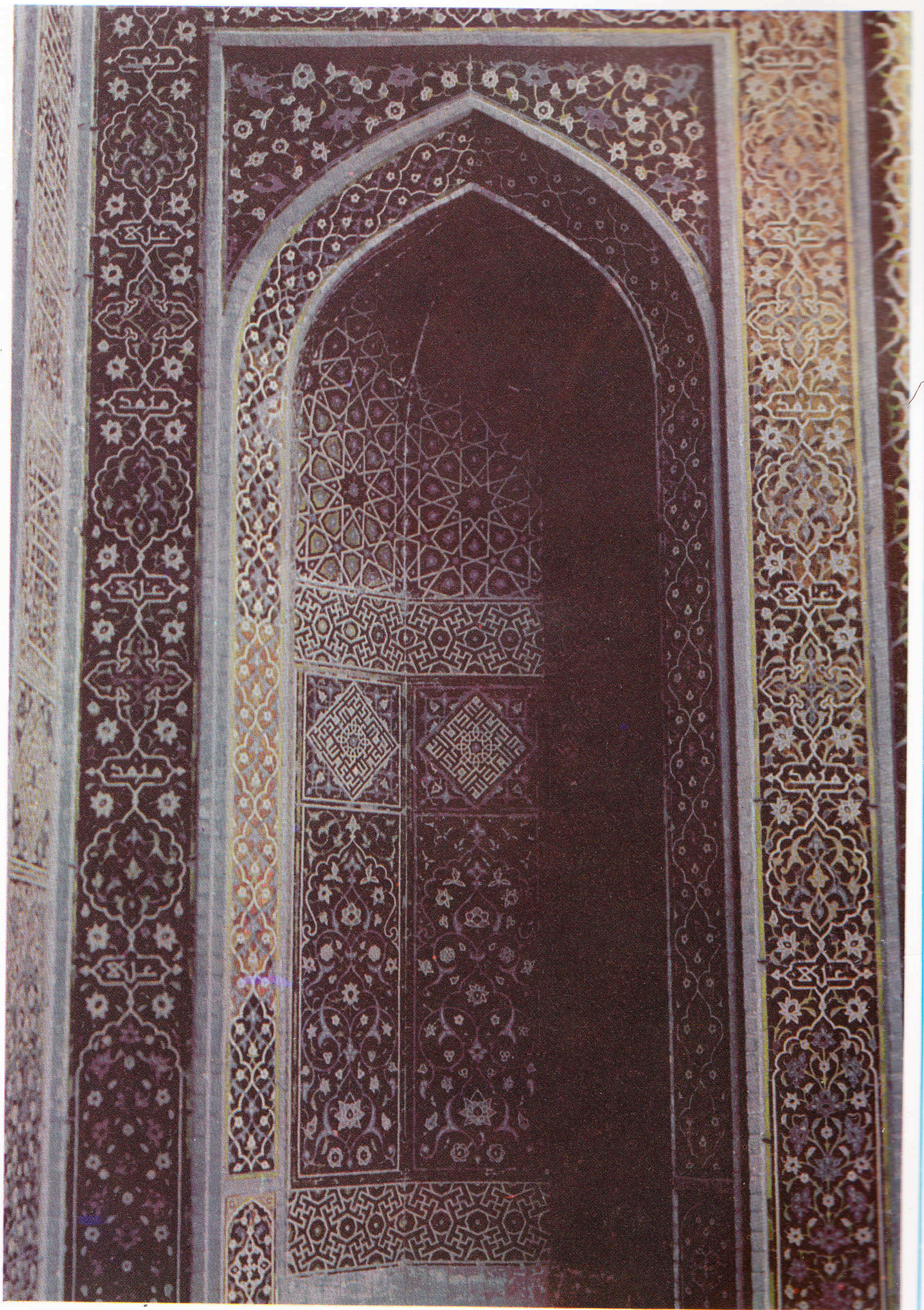

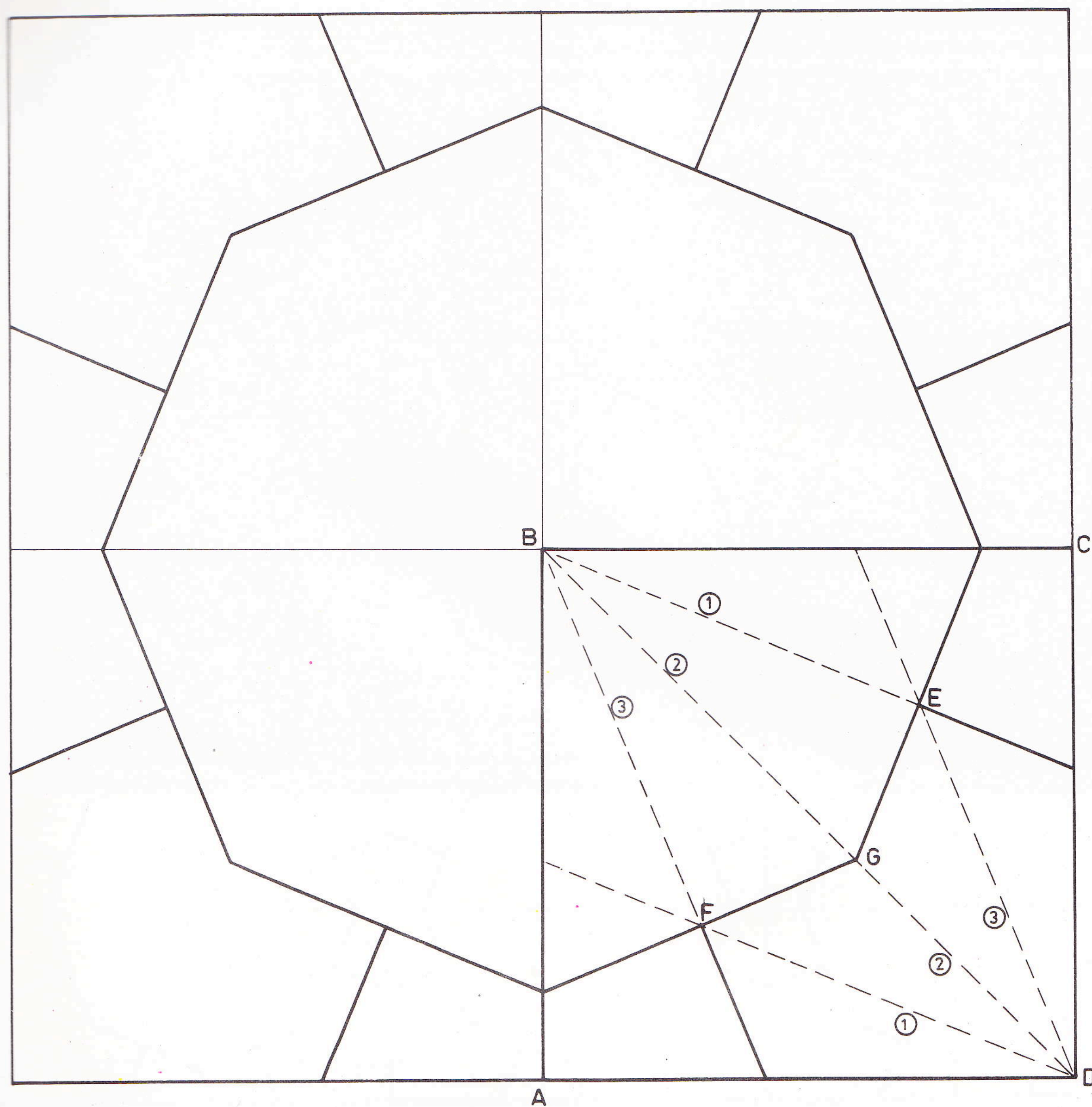
اصفهان: مدرسه‌ی چهار باغ

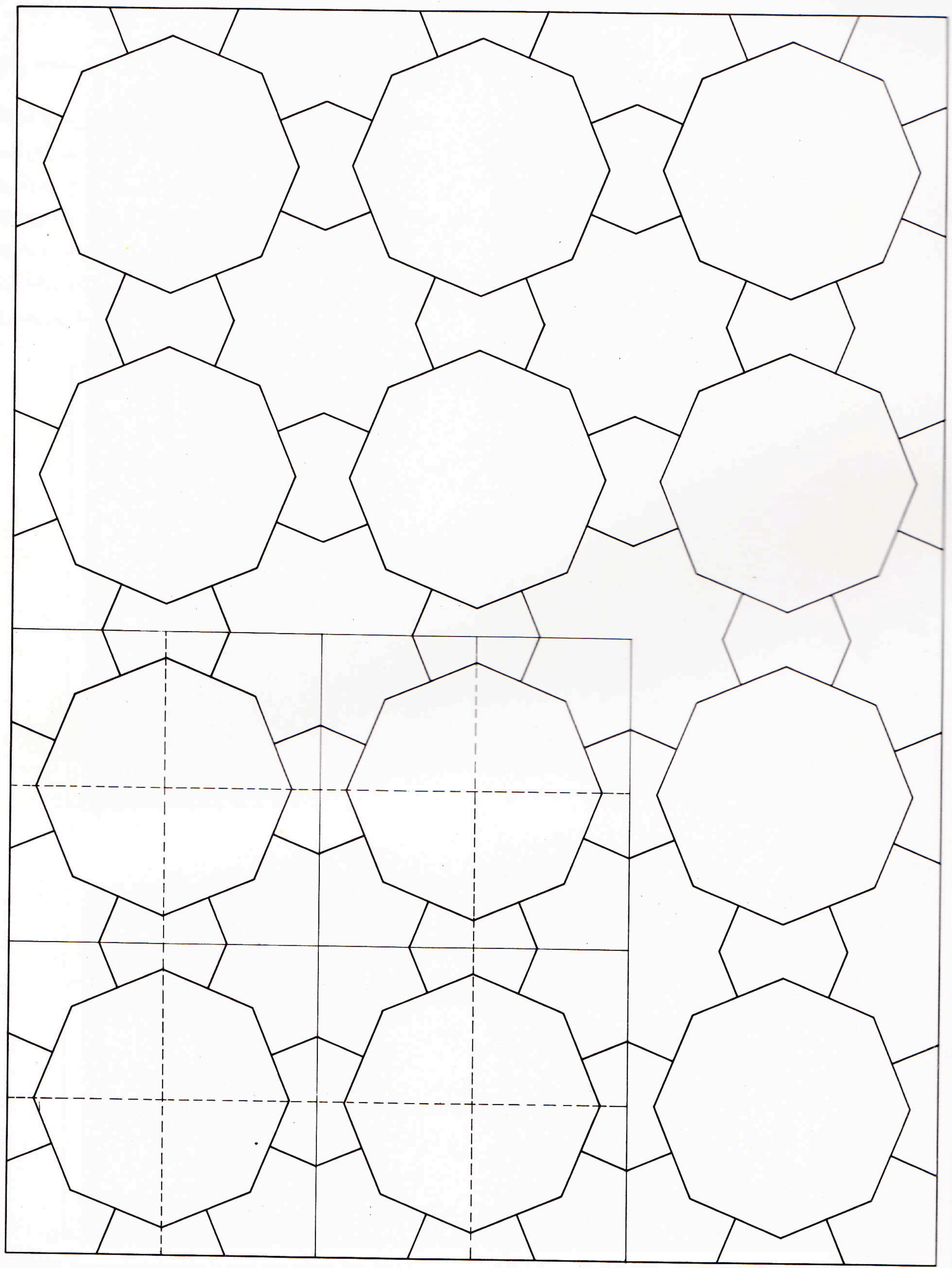

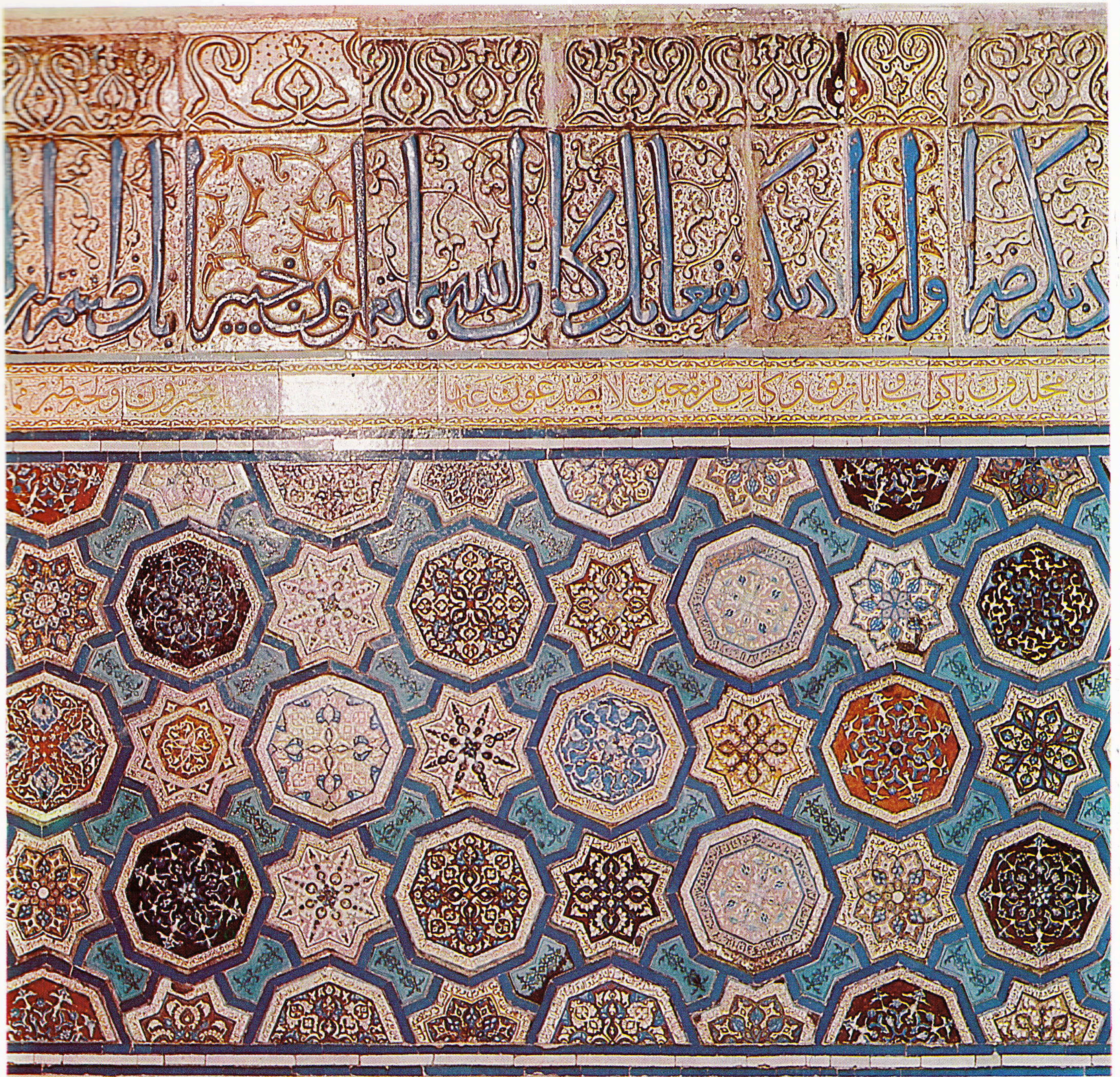
یزد: مسجد جامع

۵۸
هشت و طبل شمسه‌دار

زوایای $\hat{B}$ و $\hat{D}$ از مربع ABCD را به‌چهار قسمت مساوی تقسیم و خطوط قاعده را رسم می‌کنیم. از نقطه‌ی E عمودی از خط اول قاعده‌ی زاویه‌ی $\hat{B}$ اخراج می‌کنیم. این عمود در نقطه‌ی G با عمود دیگری که از نقطه‌ی F از خط سوم قاعده‌ی زاویه‌ی $\hat{B}$ اخراج می‌کنیم تقاطع دارد. امتداد GE با ضلع BC و امتداد GF با ضلع AB متقاطع می‌شود. بدین سان، شکل کامل می‌گردد (خطوط پررنگ) و می‌توان آنرا به‌روش قرینه‌ی محوری گسترش داد.

مشهد: حرم مطهر امام رضا (ع)